

ROTTERDAMSE

Foto: Ammerie Rutenfrans

Bruisende, succesvolle en energieke plekken kunnen inspireren. Dit bleek eens te meer tijdens een door Veldwerk Nederland en VVM georganiseerde fietstocht door Rotterdam. Een dergelijke rondrit geeft goed inzicht in de succesfactoren die aan de wieg staan van innovatieve duurzame projecten.

Zeven hoog, op het gebouw Schieblock, ligt het eerste en grootste oogstbare dak van de Randstad. Het betreft het project DakAkker, een initiatief van het Rotterdams Milieucentrum. Een grote groep vrijwilligers verbouwt niet alleen groenten, fruit en kruiden, maar houdt ook honingbijen. Naast de productie van honing zorgen de bijen voor bestuiving van veel stadsplanten. De wachtlijst van vrijwilligers is ongekend lang. Naast een geweldige proeftuin voor natuur- en milieueducatie is deze plek ontdekt voor een theater-locatie-voorstelling over duurzaam voedsel. DakAkker is een

groene oase voor bezinning over duurzame voedselproductie tussen wolkenkrabbers.

Zwammen op koffiedrab

RotterZwam is een ander tot de verbeelding sprekend initiatief dat overal in het land is uit te rollen. Het betreft een project van voormalig pensioenskundige Siemen Cox. RotterZwam gebruikt lokale koffiedrab voor de productie van oesterzwammen in de kelder van het voormalige tropische zwembad Tropicana. Deze paddenstoelen zetten voedingsstoffen 25 keer efficiënter om dan vlees. Omdat er bij koffie zetten

maar 0,2% van de koffieboon daadwerkelijk gebruikt wordt, zijn er nog heel veel voedingsstoffen over voor de zwammen. Afval is voedsel! Met een 'RotterZwam Growkit' kun je ook thuis als aanrechtgariër oesterzwammen opkweken met koffiedrab. Een aanschaf verschaft je voor eeuwig oesterzwammen, mits met zorg behandeld en er genoeg koffiedik beschikbaar is.

Verblijfsplekken

Dakpark Rotterdam vormt met haar strakke lijnen een groot contrast met Proefpark de Punt, maar voor beide locaties geldt dat

KOPLOPERS INSPIREREN

natuur en mensen meer hun gang mogen gaan. De twee openbare verblijfplekken liggen naast elkaar. Het één kilometer lange Dakpark, gelegen boven tientallen winkels, betreft een compromis tussen bewoners, gemeente en bedrijfsleven. Het is aangelegd volgens een rechtlijnig ontwerp, waarbij niets aan toeval wordt overgelaten. Proefpark de Punt van Creatief Beheer, geleid door oud-huisarts Rini Biemans, toverde een braakliggend stuk grond om tot een zelflerende praktijk. De dagelijkse interactie tussen buurtbewoners bij het groenbeheer en -onderhoud vormt de basis voor wijkverbetering. Niet alleen buurtbewoners vertoeven op deze innovatieve plek, het Proefpark is ook een opleidingslocatie voor tuinmannen.

Vissen én planten

'Je Eigen Stad', een proeftuin voor duurzame voedselsystemen, was de volgende stop voor de fietsers. In grote vijvers, geplaatst in de voormalige havenoverslagloodsen voor citrusvruchten, groeien vissen en planten. Het betreft een aquaponic systeem: bacteriën zetten het afval van meervallen en tilapia's om in voeding voor slaplanten. Dit systeem kost minder water en energie en de planten groeien veel sneller. Bovendien

Foto: Karin Ilse Oppelland

Een 'aanrechtagrariër'

is de voedselproductie niet afhankelijk van (vruchtbare) grond; daardoor is er minder kans op ongedierte, terwijl het wieden van onkruid verleden tijd is. Hier is volop ruimte voor experiment, educatie en discussie.

Succesfactoren

Na afloop van deze inspiratiedag is de balans opgemaakt. De fietsploeg ontdekte

de volgende succesfactoren voor innovatieve duurzame projecten:

- Start vanuit bevoegenheid en passie;
- Houd altijd het doel voor ogen, ook als het even tegen zit;
- Wacht niet op subsidie, maar ga aan de slag met beschikbare middelen en vrijwilligers;
- Deel je missie en enthousiasme met zoveel mogelijk mensen;
- Zorg voor een groot netwerk, ga relaties aan en leer van elkaar: samenwerken is het nieuwe concurreren;
- Sta open voor nieuwe ideeën en durf van de gebaande paden af te gaan.

Een spreekwoord van Siemen Cox galmt nog na in de trein naar huis: 'Als je op de prins op het witte paard wed, mis je de koning op de ezel'.

Annerie Rutenfrans,
Beleef & Weet, adviesbureau
duurzaamheidseducatie

Van zwemparadijs naar voedselparadijs

Foto: Annerie Rutenfrans